

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
BIUDŽETO SANDAROS ĮSTATYMO NR. I-430 PAKAITIMO
ĮSTATYMAS**

2023 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 nauja redakcija

Pakeisti Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymą Nr. I-430 ir jį išdėstyti taip:

**„LIETUVOS RESPUBLIKOS
BIUDŽETO SANDAROS
ĮSTATYMAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir tikslas

1. Įstatymo paskirtis – nustatyti valstybės biudžeto ir savivaldybės biudžeto sudėtį, šių biudžetų pajamų sudarymo, asignavimų naudojimo ir vidutinės trukmės konsoliduotojo biudžeto rodiklių sudarymo ir valdymo teisinius pagrindus, taip pat biudžetų rengimo, tvirtinimo, vykdymo, vertinimo ir kontrolės pagrindines nuostatas, asignavimų valdytojų vadovų pareigas, teises ir atsakomybę.

2. Įstatymo tikslas – siekiant ilgalaikės, visapusiškos ekonominės ir socialinės Lietuvos Respublikos piliečių gerovės, tvaraus ilgalaikio ekonomikos augimo, užimtumo ir nekeliant grėsmės valdžios sektoriaus finansų tvarumui ir kainų stabilumui užtikrinti, kad sudarant ir vykdant biudžetus valstybės piniginiai ištekliai būtų naudojami efektyviai.

3. Šiuo įstatymu įgyvendinamas Europos Sąjungos teisės aktas, nurodytas šio įstatymo priede.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Agreguotas asignavimų limitas** – subendrinti maksimalūs galimi vidutinės trukmės konsoliduotojo biudžeto asignavimai kiekvieniems to laikotarpio biudžetiniams metams.

2. **Asignavimai** – valstybės biudžete arba savivaldybės biudžete patvirtinta planuojamų išlaidų suma, kurią asignavimų valdytojas turi teisę biudžetiniais metais gauti iš valstybės biudžete arba savivaldybės biudžete numatytų lėšų, pateikęs paraišką valstybės išdą valdančiai Lietuvos Respublikos finansų ministerijai arba savivaldybės administracijai, ir panaudoti programoms finansuoti.

3. **Biudžetiniai metai** – 12 mėnesių biudžeto laikotarpis, prasidedantis sausio 1 dieną ir pasibaigiantis gruodžio 31 dieną.

4. **Biudžetinių įstaigų pajamos** – biudžetinių įstaigų gautos pajamos už trumpalaikio ir ilgalaikio materialiojo turto nuomą, teikiamas paslaugas (išskyrus paslaugas, už kurias mokama valstybės rinkliava ir žyminis mokestis), kitos gautos pajamos, kurių panaudojimo paskirtis nustatyta Europos Sąjungos teisės aktuose, tarptautinėse sutartyse, įstatymuose arba Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimuose, kurios įmokamos į valstybės biudžetą ar savivaldybių biudžetus ir naudojamos vadovaujantis įstatymais arba Vyriausybės nutarimais, savivaldybės tarybos sprendimais šių įstaigų vykdomoms programoms finansuoti.

5. **Ekonominės raidos scenarijus** – Lietuvos Respublikos finansų ministerijos pasirinktų ir įvardytų prielaidų nulemtas, esamais statistiniais duomenimis pagrįstas, nacionalinių sąskaitų

duomenims ir ekonomikos dėsningumams neprieštaraujantis ekonominės raidos apibūdinimas, pagal kurį rengiamas Lietuvos Respublikos tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatymo, kuriuo tvirtinami Lietuvos Respublikos tam tikrų metų valstybės biudžeto, savivaldybių biudžetų rodikliai ir vidutinės trukmės konsoliduotojo biudžeto rodikliai, projektas.

6. **Finansavimas** – lėšų pervedimas į asignavimų valdytojų ir valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų sąskaitas programoms vykdyti ir kitų subjektų sąskaitas atitinkamo asignavimų valdytojo programoms vykdyti arba tiesioginis biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų programų išlaidų apmokėjimas iš valstybės išdo ir savivaldybių išdų sąskaitų.

7. **Konsoliduotasis biudžetas** – biudžetas, kurį sudaro valstybės biudžetas, savivaldybių biudžetai, valstybės socialinių fondų biudžetai ir Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetas sujungus nurodytų biudžetų rodiklius ir eliminavus tarpusavio pervedimus.

8. **Ministro valdymo srities įstaiga** – įstaiga, kurios savininko teises ir pareigas įgyvendina Lietuvos Respublikos Vyriausybė arba ministerija ir kuri veikia ministrui pavestose (pavestose) valdymo srityje (srityse), išskyrus įstaigas, kurių nepriklausomumas atliekant įstatymų nustatytas funkcijas ir priimančias sprendimus turi būti užtikrintas vadovaujantis Europos Sąjungos ir nacionaliniais teisės aktais bei tarptautinėmis sutartimis.

9. **Programa** – strateginio veiklos plano, parengto pagal Vyriausybės patvirtintą Strateginio valdymo metodiką, dalis, skirta Nacionaliniame pažangos plane nustatytiems pažangos uždaviniais ir (arba) asignavimų valdytojo tęstinės veiklos uždaviniais įgyvendinti.

10. **Programos sąmata** – dokumentas, kuriame pagal kiekvieną programos priemonę ir šių priemonių ekonominę ir funkcinę išlaidų klasifikacijas, tvirtinamas finansų ministro, nurodomos 3 biudžetinių metų planuojamų asignavimų sumos programai vykdyti.

11. **Savivaldybės biudžetas** – savivaldybės tarybos tvirtinamas savivaldybės biudžeto pajamų ir asignavimų planas biudžetiniams metams.

12. **Struktūrinis valdžios sektoriaus balanso rodiklis** – pagal ekonominį ciklą patikslintas valdžios sektoriaus balanso rodiklis, kuriuo rodoma, koks būtų valdžios sektoriaus pajamų ir išlaidų skirtumas, jei faktinis bendrasis vidaus produktas būtų lygus potencialiam, kai netaikytos laikinojo poveikio priemonės, apimančios su ekonomikos cikliniais svyravimais nesusijusius veiksnius, kurie paveikia biudžeto rodiklius tik nurodytu laikotarpiu, sumažindami (ar padidindami) valdžios sektoriaus balanso rodiklį arba valstybės skolą (vienkartinis poveikis) arba pagerindami (ar pablogindami) biudžeto būklę biudžeto būklės ateityje sąskaita. Struktūrinis valdžios sektoriaus balanso rodiklis vertinamas remiantis 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamento [\(EB\) Nr. 1466/97](#) dėl biudžeto būklės priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo su visais pakeitimais nuostatomis.

13. **Valstybės biudžetas** – Lietuvos Respublikos Seimo tvirtinamas valstybės biudžeto pajamų ir asignavimų planas biudžetiniams metams.

14. **Vidutinės trukmės konsoliduotasis biudžetas** – konsoliduotojo biudžeto pajamų ir asignavimų planas, sudaromas pamečiui kiekvieniems 3 biudžetiniams metams.

15. **Vidutinės trukmės konsoliduotojo biudžeto asignavimai** – vidutinės trukmės konsoliduotojo biudžeto lėšų suma, kurią sudaro valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų asignavimai ir valstybės socialinių fondų biudžetų ir Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto išlaidos.

16. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme, Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatyme, Lietuvos Respublikos fiskalinės drausmės įstatyme, Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatyme, Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatyme, Lietuvos Respublikos valstybės socialinių fondų biudžetų sandaros įstatyme, Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatyme, Lietuvos Respublikos valstybės skolos įstatyme, Lietuvos Respublikos valstybės išdo įstatyme, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme, Lietuvos Respublikos tarptautinių operacijų, pratybų ir kitų karinio bendradarbiavimo renginių įstatyme, Lietuvos Respublikos krizių valdymo ir civilinės

saugos įstatyme, Lietuvos Respublikos nepaprastosios padėties įstatyme ir Lietuvos Respublikos asmenų perkėlimo į Lietuvos Respubliką įstatyme.

3 straipsnis. Asignavimų valdytojai

1. Valstybės biudžeto asignavimų valdytojai:
 - 1) Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarija, Seimo kanceliarija, Vyriausybės kanceliarija, ministerija, Vyriausybės įstaiga;
 - 2) įstaiga, kuri yra atskaitinga Lietuvos Respublikos Prezidentui, Seimui arba kurios vadovą (arba kolegialų valdymo organą) skiria Prezidentas, Seimas;
 - 3) Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, Lietuvos Respublikos teismai, Nacionalinė teismų administracija, Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra, Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos tarnyba, Lietuvos administracinių ginčų komisija, Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės;
 - 4) Lietuvos nacionalinis operos ir baleto teatras, Lietuvos nacionalinis dramos teatras, Nacionalinis Kauno dramos teatras, Lietuvos nacionalinė filharmonija, Lietuvos nacionalinis muziejus, Lietuvos nacionalinis dailės muziejus, Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus, Nacionalinis muziejus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai, Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka;
 - 5) valstybinis universitetas, valstybinis mokslinių tyrimų institutas, kunigų seminarija, Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija.
2. Savivaldybių biudžetų asignavimų valdytojai yra savivaldybių administracijos ir (ar) jų struktūriniai padaliniai bei savivaldybių biudžetinės įstaigos, nurodyti savivaldybės tarybos patvirtintame savivaldybės biudžete.

4 straipsnis. Asignavimų valdytojų vadovų ir ministrų valdymo sričių įstaigų-vadovų pareigos ir atsakomybė

1. Valstybės biudžeto asignavimų valdytojų vadovai privalo:
 - 1) organizuoti programų rengimą ir vykdymą;
 - 2) paskirstyti Lietuvos Respublikos tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatyme, kuriuo tvirtinami Lietuvos Respublikos tam tikrų metų valstybės biudžeto, savivaldybių biudžetų rodikliai ir vidutinės trukmės konsoliduotojo biudžeto rodikliai (toliau – tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatymas), vadovaujamai įstaigai patvirtintus asignavimus savo įstaigos programoms vykdyti ir biudžetinėms įstaigoms, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina atitinkamas valstybės biudžeto asignavimų valdytojas ir (arba) kurios yra atskaitingos atitinkamam valstybės biudžeto asignavimų valdytojui, ir kitiems subjektams, kuriems galimybė gauti biudžeto lėšų numatyta jų veiklos sritį reglamentuojančiuose įstatymuose, vadovaujantis Strateginio valdymo įstatymu priimtuose Vyriausybės nutarimuose, vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymu priimtuose Vyriausybės nutarimuose, kuriais viešosioms įstaigoms suteikiami viešojo administravimo įgaliojimai, arba vadovaujantis tiesiogiai taikomais Europos Sąjungos teisės aktais ir tarptautinėmis sutartimis priimtuose Vyriausybės nutarimuose, kuriais nustatoma Europos Sąjungos ar kitos tarptautinės finansinės paramos, teikiamos Lietuvai, administravimo tvarka (toliau – kiti subjektai), programoms vykdyti;
 - 3) Vyriausybės nustatyta tvarka ir terminais sudaryti ir tvirtinti savo įstaigos programų sąmatas, tvirtinti biudžetinių įstaigų, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina atitinkamas valstybės biudžeto asignavimų valdytojas ir (arba) kurios yra atskaitingos atitinkamam valstybės biudžeto asignavimų valdytojui, ir (ar) kitų subjektų, kuriems pagal šio straipsnio 1 dalies 2 punktą jie yra paskirstę tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatyme vadovaujamos įstaigos patvirtintus asignavimus, sudarytas programų sąmatas. Programų sąmatos tvirtinamos pagal programas;
 - 4) atlikti pirmųjų biudžetinių metų bendros asignavimų sumos ketvirtinį paskirstymą;
 - 5) kontroliuoti savo įstaigos ir (ar) biudžetinių įstaigų, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina atitinkamas valstybės biudžeto asignavimų valdytojas ir (arba) kurios yra atskaitingos

atitinkamam valstybės biudžeto asignavimų valdytojui, ir kurioms pagal šio straipsnio 1 dalies 2 punktą jie yra paskirstę tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatyme vadovaujamoms įstaigoms patvirtintus asignavimus, įsipareigojimų vykdymą;

6) programoms vykdyti skirtas lėšas naudoti pagal jų paskirtį teisėtai, ekonomiškai, efektyviai ir rezultatyviai.

2. Ministrų valdymo sričių įstaigų, vykdančių atitinkamo valstybės biudžeto asignavimų valdytojo programas ir turinčių biudžetinių įstaigų, kurių savininko teises ir pareigas jos įgyvendina, vadovai privalo:

- 1) organizuoti programų rengimą ir vykdymą;
- 2) naudoti atitinkamo asignavimų valdytojo paskirtus asignavimus pagal jų paskirtį, paskirstyti juos biudžetinėms įstaigoms, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina atitinkama ministro valdymo srities įstaiga, programoms vykdyti;

3) Vyriausybės nustatyta tvarka ir terminais sudaryti ir tvirtinti savo įstaigos programų sąmatas ir tvirtinti biudžetinių įstaigų, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina atitinkama ministro valdymo srities įstaiga ir kurioms pagal šio straipsnio 2 dalies 2 punktą jie yra paskirstę tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatyme patvirtintus asignavimus, sudarytas programų sąmatas. Programų sąmatos tvirtinamos pagal programas;

- 4) atlikti pirmųjų biudžetinių metų bendros asignavimų sumos ketvirtinį paskirstymą;
- 5) kontroliuoti savo įstaigos ir (ar) biudžetinių įstaigų, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina atitinkama ministro valdymo srities įstaiga ir kurioms pagal šio straipsnio 2 dalies 2 punktą jie yra paskirstę tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatyme patvirtintus asignavimus, įsipareigojimų vykdymą;

6) programoms vykdyti skirtas lėšas naudoti pagal jų paskirtį teisėtai, ekonomiškai, efektyviai ir rezultatyviai.

3. Savivaldybių biudžetų asignavimų valdytojų vadovai privalo:

- 1) organizuoti programų rengimą ir vykdymą;
- 2) paskirstyti asignavimus savo programoms vykdyti, taip pat paskirstyti juos biudžetinėms įstaigoms, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina atitinkama savivaldybės taryba, ir kitiems subjektams programoms vykdyti;

3) savivaldybių tarybų nustatyta tvarka sudaryti ir tvirtinti savo įstaigos programų sąmatas ir tvirtinti biudžetinių įstaigų, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina atitinkama savivaldybės taryba, ir (ar) kitų subjektų, kuriems pagal šio straipsnio 3 dalies 2 punktą jie yra paskirstę patvirtintus tam tikrų metų savivaldybės biudžeto asignavimus, programų sąmatas;

- 4) atlikti pirmųjų biudžetinių metų bendros asignavimų sumos ketvirtinį paskirstymą;
- 5) kontroliuoti savo įstaigos ir (ar) biudžetinių įstaigų, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina atitinkama savivaldybės taryba ir kurioms pagal šio straipsnio 3 dalies 2 punktą jie yra paskirstę patvirtintus tam tikrų metų savivaldybės biudžeto asignavimus, įsipareigojimų vykdymą;

6) programoms vykdyti skirtas lėšas naudoti pagal jų paskirtį teisėtai, ekonomiškai, efektyviai ir rezultatyviai.

4. Biudžetinių įstaigų, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina valstybės biudžeto asignavimų valdytojai arba savivaldybių tarybos ir (arba) kurios yra atskaitingos valstybės biudžeto asignavimų valdytojams, vadovai, ministrų valdymo sričių įstaigų, vykdančių atitinkamo asignavimų valdytojo programas ir neturinčių biudžetinių įstaigų, kurių savininko teises ir pareigas jos įgyvendina, vadovai, biudžetinių įstaigų, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina ministrų valdymo sričių įstaigos, vadovai, taip pat kitų subjektų, kuriems asignavimų valdytojai yra skyrę biudžeto lėšų, vadovai asignavimus privalo naudoti pagal jų paskirtį, teisėtai, ekonomiškai, efektyviai ir rezultatyviai.

5. Asignavimų valdytojų vadovams, biudžetinių įstaigų, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina valstybės biudžeto asignavimų valdytojai arba savivaldybių tarybos ir (arba) kurios yra atskaitingos valstybės biudžeto asignavimų valdytojams, vadovams, ministrų valdymo sričių įstaigų, vykdančių atitinkamo asignavimų valdytojo programas, vadovams ir biudžetinių įstaigų, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina ministrų valdymo sričių įstaigos, vadovams taip pat

kitų subjektų, kuriems asignavimų valdytojai yra skyrę biudžeto lėšų, vadovams už šio įstatymo ir kitų biudžeto asignavimų paskirstymą ir (ar) panaudojimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus skiriamos Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekse nustatytos administracinės nuobaudos.

5 straipsnis. Asignavimų valdytojų vadovų teisės

1. Valstybės biudžeto asignavimų valdytojų vadovai turi šias teises:

- 1) biudžetiniiais metais keisti bendros asignavimų sumos ketvirtinį paskirstymą;
- 2) biudžetiniiais metais keisti savo įstaigos, biudžetinių įstaigų, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina atitinkamas valstybės biudžeto asignavimų valdytojas ir (arba) kurios yra atskaitingos atitinkamam valstybės biudžeto asignavimų valdytojui, ir (arba) kitų subjektų, kuriems pagal šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 2 punktą jie yra paskirstę tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatyme patvirtintus asignavimus, programų sąmatas pagal finansų ministro tvirtinamas ekonominę pajamų ir išlaidų klasifikaciją (toliau – ekonominė klasifikacija) ir funkcinę išlaidų klasifikaciją (biudžeto pajamų ir išlaidų suskirstymą pagal valstybės funkcijas ir ekonominę klasifikaciją) (toliau – funkcinė klasifikacija). Asignavimai darbo užmokesčiui gali būti didinami tik iš sutaupytų asignavimų ir tik tais atvejais, jei toks padidinimas nelemia papildomo asignavimų poreikio kitais biudžetiniiais metais;

3) Vyriausybės nustatyta tvarka perskirstyti asignavimus tarp programų, įskaitant programas, kurios įgyvendinamos skirtingose valstybės veiklos srityse, nepanaudotus pažangos arba tęstinės veiklos priemonėms numatytus asignavimus perskirstyti tarp kitų pažangos priemonių, jeigu šioms pažangos priemonėms numatyta skirti lėšų atitinkamų metų valstybės biudžete, nepanaudotus tęstinės veiklos priemonėms numatytus asignavimus perskirstyti tarp kitų tęstinės veiklos priemonių, kai toks perskirstymas nelemia papildomo asignavimų poreikio kitais biudžetiniiais metais. Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšos gali būti perskirstomos tarp pažangos ir tęstinės veiklos priemonių, kurios finansuojamos Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšomis.

2. Ministrų valdymo sričių įstaigų, vykdančių atitinkamo valstybės biudžeto asignavimų valdytojo programas ir turinčių biudžetinių įstaigų, kurių savininko teises ir pareigas jos įgyvendina, vadovai turi šias teises:

- 1) biudžetiniiais metais keisti bendros asignavimų sumos ketvirtinį paskirstymą;
- 2) biudžetiniiais metais keisti biudžetinių įstaigų, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina atitinkama ministro valdymo srities įstaiga ir kurioms pagal šio įstatymo 4 straipsnio 2 dalies 2 punktą jie yra paskirstę tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatyme patvirtintus asignavimus, programų sąmatas pagal ekonominę ir funkcinę klasifikacijas. Asignavimai darbo užmokesčiui gali būti didinami tik iš sutaupytų asignavimų ir tik tais atvejais, jeigu toks padidinimas nelemia papildomo asignavimų poreikio kitais biudžetiniiais metais.

3. Savivaldybių biudžetų asignavimų valdytojų vadovai turi šias teises:

- 1) biudžetiniiais metais keisti bendros asignavimų sumos ketvirtinį paskirstymą;
- 2) biudžetiniiais metais keisti savo įstaigos, biudžetinių įstaigų, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina atitinkama savivaldybės taryba, ir (arba) kitų subjektų, kuriems pagal šio įstatymo 4 straipsnio 3 dalies 2 punktą jie yra paskirstę patvirtintus tam tikrų metų savivaldybės biudžeto asignavimus, biudžeto programų sąmatas pagal ekonominę ir funkcinę klasifikacijas.

6 straipsnis. Biudžeto sudarymo ir vykdymo bendrosios nuostatos

1. Biudžeto sudarymo ir vykdymo teisinis pagrindas yra Lietuvos Respublikos Konstitucija, Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymas, šis įstatymas, Fiskalinės drausmės įstatymas, Lietuvos Respublikos Seimo statutas, Lietuvos Respublikos savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymas, Strateginio valdymo įstatymas, tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatymas, savivaldybių tarybų priimti sprendimai dėl tam tikrų biudžetinių metų savivaldybių biudžetų patvirtinimo, Vyriausybės tvirtinamos biudžetų sudarymo ir vykdymo

taisyklės, ekonominė ir funkcinė klasifikacijos ir kiti biudžeto pajamų gavimą ir programų finansavimą reglamentuojantys teisės aktai.

2. Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo metodiką tiek, kiek jos nenustato įstatymai ir Vyriausybės nutarimai, nustato finansų ministras.

3. Įstatymai ir kiti teisės aktai bei jų pakeitimai, darantys įtaką atitinkamų biudžetinių metų biudžeto pajamoms, asignavimams ir valstybės skolai, įsigalioja Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatyme nustatyta tvarka, bet priimami ne vėliau kaip tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatymas.

4. Įstatymais ir (arba) kitais teisės aktais nustatomų rodiklių, koeficientų ir kitų dydžių reikšmės, kuriomis vadovaujantis apskaičiuojami atitinkamų 3 biudžetinių metų planuojami asignavimai, nustatomos ne trumpesniam nei 3 biudžetinių metų laikotarpiui. Jeigu dėl objektyvių priežasčių įstatymais ir (arba) kitais teisės aktais nustatomų rodiklių, koeficientų ir kitų dydžių reikšmės 3 biudžetiniams metams nenustatomos, įstaiga, kuri atsakinga už tokių rodiklių, koeficientų ir kitų dydžių reikšmių apskaičiavimą ir (arba) nustatymą, jas prognozuoja antriesiems ir tretiesiems biudžetiniams metams, paskelbia savo interneto svetainėje ir informaciją apie šias reikšmes pateikia Finansų ministerijai Vyriausybės nustatyta tvarka.

7 straipsnis. Informacijos apie biudžetus viešumas

1. Informacija apie patvirtintą valstybės biudžetą, jo pajamas ir asignavimus, jų planų vykdymą, išskyrus įslaptintą informaciją pagal Lietuvos Respublikos valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymą, skelbiama Finansų ministerijos interneto svetainėje.

2. Informacija apie patvirtintus savivaldybių biudžetus, jų vykdymą skelbiama savivaldybių interneto svetainėse.

II SKYRIUS VALSTYBĖS BIUDŽETAS

8 straipsnis. Valstybės biudžeto pajamos

Valstybės biudžeto pajamas sudaro mokesčiai, privalomi mokėjimai, rinkliavos, biudžetinių įstaigų pajamos, pajamos iš valstybinio turto, Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos įplaukos ir kitos įplaukos.

9 straipsnis. Valstybės biudžeto asignavimai

Valstybės biudžeto asignavimai naudojami įstatymams įgyvendinti ir tarptautiniams įsipareigojimams vykdyti:

- 1) valstybės funkcijoms atlikti;
- 2) dotacijoms savivaldybių biudžetams teikti;
- 3) valstybės įsipareigojimams vykdyti.

10 straipsnis. Valstybės veiklos sritys ir valstybės biudžeto asignavimų valdytojų programos

1. Tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatyme nustatomi valstybės biudžeto asignavimų valdytojų pirmųjų biudžetinių metų asignavimai ir antrųjų ir trečiųjų biudžetinių metų valstybės biudžeto asignavimų valdytojams paskirstytos agreguoto asignavimų limito dalys, kurie agreguojami pagal Strateginio valdymo įstatyme nustatytas valstybės veiklos sritis. Kai asignavimų valdytoja yra ministerija, jai nustatomi asignavimai ir paskirstyta agreguoto asignavimų limito dalis gali būti priskiriami kelioms valstybės veiklos sritims pagal ministrui pavestas valdymo sritis.

2. Tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatyme kiekvieniems 3 biudžetiniams metams nurodomi valstybės veiklos srityse siejami pagrindiniai Nacionaliniame pažangos plane nustatyti pažangos uždaviniai, jų stebėsenos rodikliai, šių rodiklių artimiausio paskesnio laikotarpio faktinės reikšmės ir nustatomos tam tikrais metais siektinos rodiklių reikšmės, kurių atitinkamoje valstybės

veiklos srityje siekia ministerijos ir ministrų valdymo sričių įstaigos, kurios yra asignavimų valdytojos, jeigu tai neprieštarauja jų veiklą reglamentuojantiems įstatymams.

3. Valstybės veiklos sritims priskirtus valstybės biudžeto asignavimų valdytojus nustato Vyriausybė.

4. Vienai valstybės veiklos sričiai gali būti priskiriamos kelios vieno valstybės biudžeto asignavimų valdytojo programos. Viena valstybės biudžeto asignavimų valdytojo programa gali būti įgyvendinamas vienas Nacionalinio pažangos plano tikslas ir (arba) viena nacionalinė plėtros programa ar jos dalis ir ji priskiriama vienai valstybės veiklos sričiai.

5. Valstybės biudžeto asignavimų valdytojų programos gali būti finansuojamos iš asignavimų ir kitų teisėtai gautų lėšų.

11 straipsnis. Vyriausybės rezervo lėšos

1. Valstybės biudžete sudaromas Vyriausybės rezervas. Jis turi būti ne didesnis kaip 1 procentas patvirtintų valstybės biudžeto asignavimų sumos. Konkretų Vyriausybės rezervo dydį kasmet nustato Seimas tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatyme. Vyriausybės rezervo lėšos skirstomos Vyriausybės nutarimu.

2. Vyriausybės rezervo lėšos naudojamos:

- 1) įsipareigojimams, susijusiems su dalyvavimu tarptautinėse operacijose, vykdyti;
 - 2) vykdant arbitražų ar teismų sprendimus, kuriais iš Lietuvos valstybės priteistos mokėtinos sumos, taip pat kitoms išlaidoms ginant valstybės interesus padengti;
 - 3) žymių Lietuvos visuomenės veikėjų laidotuvių išlaidoms padengti;
 - 4) Vyriausybės nustatyto dydžio savivaldybių apmokėtoms Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro antkapio pastatymo, kapavietės sutvarkymo, antkapio atributikos pagaminimo ir įmontavimo išlaidoms kompensuoti;
 - 5) humanitarinei pagalbai teikti;
 - 6) perkeliamųjų asmenų perkėlimo į Lietuvos Respubliką išlaidoms apmokėti.
3. Vyriausybės rezervo lėšų skyrimo ir naudojimo tvarką nustato Vyriausybė.

III SKYRIUS SAVIVALDYBIŲ BIUDŽETAİ

12 straipsnis. Savivaldybių biudžetų pajamos

Savivaldybių biudžetų pajamas sudaro pagal įstatymus į savivaldybių biudžetus mokami mokesčiai, privalomi mokėjimai, rinkliavos, valstybės biudžeto dotacijos ir kitos pervedamos lėšos, biudžetinių įstaigų pajamos, pajamos iš savivaldybių turto, Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos įplaukos ir kitos įplaukos.

13 straipsnis. Savivaldybių biudžetų asignavimai

Savivaldybių biudžetų asignavimai naudojami savarankiškosioms savivaldybių funkcijoms ir valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymui ir kitiems įstatymams įgyvendinti vykdant savivaldybių biudžetų asignavimų valdytojų programas.

14 straipsnis. Savivaldybių biudžetų apyvartinės lėšos

1. Savivaldybės biudžeto apyvartinės lėšos sudaromos iš savivaldybės biudžeto lėšų likučio, o kai jo nepakanka, – iš savivaldybės biudžeto pajamų.
2. Savivaldybės biudžeto apyvartinės lėšos naudojamos savivaldybės tarybos nustatyta tvarka.

15 straipsnis. Mero rezervas

1. Savivaldybės sudaro mero rezervą, kuris turi būti ne mažesnis kaip 0,25 procento ir ne didesnis kaip 1 procentas patvirtintų savivaldybės biudžeto pajamų (neįskaitant valstybės dotacijų

savivaldybių biudžetams). Mero rezervas gali būti didesnis kaip 1 procentas, kai yra paskelbta valstybės ir (arba) savivaldybės lygio ekstremalioji situacija ir (arba) įvesta nepaprastoji padėtis. Konkretų mero rezervo dydį kasmet nustato savivaldybės taryba, tvirtindama tam tikrų metų savivaldybės biudžetą. Mero rezervo lėšas skirsto meras.

2. Mero rezervo lėšos naudojamos savivaldybės tarybos nustatyta tvarka:

- 1) ekstremaliosioms situacijoms ir (arba) ekstremaliesiems įvykiams likviduoti, jų padariniams šalinti ir padarytiems nuostoliams iš dalies kompensuoti;
- 2) gaisrų, stichinių nelaimių ir kitų įvykių padariniams likviduoti ir jų padarytiems nuostoliams iš dalies kompensuoti;
- 3) dėl nepaprastosios padėties atsiradusioms išlaidoms iš dalies apmokėti ir (arba) jos padariniams šalinti.

16 straipsnis. Savivaldybių biudžetų sudarymas

1. Savivaldybės tarybos sprendimu tvirtinamame savivaldybės biudžete nurodoma:

- 1) vienerių biudžetinių metų savivaldybės biudžeto rodikliai:
 - a) bendra vienerių biudžetinių metų pajamų suma ir jų paskirstymas pagal pajamų rūšis;
 - b) bendra vienerių biudžetinių metų asignavimų suma ir jų paskirstymas savivaldybės administracijai ir (ar) savivaldybės administracijos struktūriniams padaliniais ar savivaldybės biudžetinėms įstaigoms programoms vykdyti;
 - 2) savivaldybės biudžeto rodikliai antriesiems ir tretiesiems biudžetiniams metams:
 - a) bendros antrųjų ir trečiųjų biudžetinių metų planuojamų pajamų sumos;
 - b) bendros antrųjų ir trečiųjų biudžetinių metų planuojamų asignavimų sumos;
 - 3) tais biudžetiniais metais planuojama metinė įsiskolinimų (mokėtinų sumų, išskyrus sumas paskoloms grąžinti) pokyčio suma;
 - 4) kiti šioje dalyje nenurodyti rodikliai.
2. Savivaldybių tarybos savivaldybių biudžetus patvirtina per 2 mėnesius nuo tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatymo priėmimo dienos. Jeigu savivaldybių biudžetų projektai laiku nepatvirtinami, savivaldybių biudžetai vykdomi šio įstatymo 24 straipsnyje nustatyta tvarka.
3. Patvirtinto savivaldybės biudžeto duomenis savivaldybės pateikia Finansų ministerijai finansų ministro nustatyta tvarka.
4. Jeigu savivaldybės biudžetas nustatytu laiku nepatvirtinamas, lėšos iš valstybės biudžeto atitinkamai savivaldybei nepervedamos, iki savivaldybės biudžetas bus patvirtintas.

17 straipsnis. Savivaldybių skolinimasis

1. Savivaldybės, laikydamosi Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme ir tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatyme nustatytų skolinimosi limitų (jei tokie limitai nustatomi), Vyriausybės nustatyta tvarka gali:

- 1) imti iš vidaus arba užsienio kreditorių ilgalaikes (kurių trukmė ilgesnė kaip vieni metai ir grąžinimo terminas yra ne tais pačiais biudžetiniais metais) paskolas investicijų projektams finansuoti ir ankstesniems skolinimams įsipareigojimams vykdyti;
- 2) imti iš vidaus arba užsienio kreditorių trumpalaikes (kurių grąžinimo terminas yra tais pačiais biudžetiniais metais) paskolas biudžetiniais metais laikinam pajamų trūkumui padengti, kai nepakanka šiam tikslui savivaldybės biudžeto apyvartinių lėšų;
- 3) prisiimti įsipareigojimus pagal finansinės nuomos (lizingo) sutartis;
- 4) prisiimti įsipareigojimus pagal kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus;
- 5) teikti garantijas dėl savivaldybės valdomų įmonių prisiimamų įsipareigojimų pagal paskolų sutartis, finansinės nuomos (lizingo) sutartis ir sutartis pagal kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus.

2. Vyriausybės nustatyta tvarka iš valstybės išdo savivaldybėms gali būti teikiamos trumpalaikės paskolos, kai susidarius laikinam pajamų trūkumui nepakanka savivaldybės biudžeto apyvartinių lėšų.

3. Vyriausybės nustatyta tvarka iš valstybės išdo savivaldybėms gali būti teikiamos trumpalaikės arba ilgalaikės paskolos, kai dėl kredito įstaigų veiklos apribojimo ir (arba) jų licencijų atšaukimo savivaldybės negali disponuoti savo lėšomis ir dėl to trūksta apyvartinių lėšų.

IV SKYRIUS

VIDUTINĖS TRUKMĖS KONSOLIDUOTASIS BIUDŽETAS

18 straipsnis. Vidutinės trukmės konsoliduotojo biudžeto rodikliai

1. Vidutinės trukmės konsoliduotasis biudžetas tvirtinamas pamečiui kiekvieniems 3 biudžetiniams metams: pagal šiame straipsnyje nustatytas taisykles peržiūrint ankstesniais metais patvirtintų antrųjų ir trečiųjų biudžetinių metų, kai jie tampa pirmaisiais ir antraisiais biudžetiniais metais, rodiklius ir papildomai suplanuojant trečiųjų biudžetinių metų rodiklius. Vidutinės trukmės konsoliduotąjį biudžetą tvirtina Seimas priimdamas tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatymą, kuriame kiekvieniems iš 3 biudžetinių metų (pirmiesiems, antriesiems ir tretiesiems biudžetiniams metams) nustatomi rodikliai – agreguotos konsoliduotojo biudžeto pajamos (nurodoma bendra pajamų suma ir kiekvieno konsoliduotąjį biudžetą sudarančio biudžeto pajamų suma), agreguotas asignavimų limitas, kiekvienam konsoliduotąjį biudžetą sudarančiam biudžetui paskirstytos agreguoto asignavimų limito dalys ir nepaskirstyta agreguoto asignavimų limito dalis.

2. Agreguotas asignavimų limitas nustatomas atsižvelgiant į valdžios sektoriaus finansų projekcijas (tikslinius rodiklius), parengtas įvertinus naujausio ekonominės raidos scenarijaus duomenis ir Europos Sąjungos bei Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytas fiskalinės drausmės taisykles (toliau – fiskalinės drausmės taisyklės), atsižvelgiant į fiskalines rizikas ir valdžios sektoriaus finansų tvarumo vertinimą.

3. Tam tikrų metų patvirtinti valstybės biudžeto asignavimai, valstybės socialinių fondų biudžetų išlaidos ir Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto išlaidos turi neviršyti atitinkamiems konsoliduotąjį biudžetą sudarantiems biudžetams tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatyme nustatytų paskirstytų agreguoto asignavimų limitų dalių.

4. Kai tam tikrais metais kyla rizika dėl fiskalinės drausmės taisyklių nesilaikymo, tais metais nepaskirstyta agreguoto asignavimų limitų dalis gali būti nenaudojama. Nepaskirstyta agreguoto asignavimų limitų dalis antraisiais biudžetiniais metais sudaro ne mažiau kaip 2 procentus, o trečiaisiais biudžetiniais metais – ne mažiau kaip 3 procentus tais metais nustatyto agreguoto asignavimų limitų. Rengiant tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatymo projektą ir peržiūrint ankstesnių metų biudžeto patvirtinimo įstatymu nustatytų antrųjų ir trečiųjų biudžetinių metų konsoliduotąjį biudžetą sudarantiems biudžetams paskirstytas agreguotų asignavimų limitų dalis, nepaskirstyta agreguoto asignavimų limitų dalis gali būti paskirstoma konsoliduotąjį biudžetą sudarantiems biudžetams šio straipsnio 6 dalyje nustatytais atvejais.

5. Rengiant tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatymo projektą, ankstesnių metų biudžeto patvirtinimo įstatyme nustatyti antrųjų ir trečiųjų metų agreguoti asignavimų limitai ir konsoliduotąjį biudžetą sudarantiems biudžetams paskirstytos agreguotų asignavimų limitų dalys gali būti tikslinami šiais atvejais:

1) susidarius išskirtinėms aplinkybėms ir (arba) paskelbus valstybės lygio ekstremaliąją situaciją;

2) Seimui nusprendus dėl konsoliduotųjų biudžetų pajamų didinimo arba mažinimo;

3) kai atnaujinus ekonominės raidos scenarijų ir atsižvelgiant į jį, vidutinės trukmės konsoliduotojo biudžeto antrųjų ir trečiųjų metų pajamų projekcijas planuojamas antrųjų ir (arba) trečiųjų metų pajamų projekcijų pokytis viršija 0,5 procento bendrojo vidaus produkto (toliau – BVP) to meto kainomis, antrųjų ir (arba) trečiųjų metų agreguoti asignavimų limitai gali būti tikslinami 0,5 procento BVP to meto kainomis pajamų projekcijų pokytį viršijančia suma;

4) pasikeitus Vyriausybei, vieną kartą per 2 pirmuosius Vyriausybės kadencijos metus;

5) Lietuvos Respublikai planuojant gauti naujų ar papildomų Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos įplaukų.

6. Rengiant tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatymo projektą, ankstesnių metų biudžeto patvirtinimo įstatymu patvirtintos antrųjų ir trečiųjų biudžetinių metų konsoliduotąjį biudžetą sudarantiems biudžetams paskirstytos agreguoto asignavimų limitų dalys gali būti peržiūrimos ir keičiamos nekeičiant agreguotų asignavimų limitų (atitinkama suma keičiant nepaskirstytą agreguoto asignavimų limitų dalį), kai:

1) skiriama lėšų įgyvendinant Valstybės skolos įstatymą atsiradusiems turtiniams įsipareigojimams vykdyti;

2) keičiasi asignavimai, kurie pagal įstatymuose ar Vyriausybės nutarimuose nustatytas nuostatas indeksuojami, ir (arba) apskaičiuojamas asignavimų dydis susietas su Seimo ar Vyriausybės nustatomais tam tikrais rodiklių dydžiais, valstybės biudžeto pajamomis ar tarptautiniais įsipareigojimais, susietais su BVP ar nustatytais Europos Sąjungos reglamentais;

3) keičiasi Vyriausybės veiklos prioritetai.

7. Rengiant tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatymo projektą, ankstesnių metų biudžeto patvirtinimo įstatymu patvirtintos antrųjų ir trečiųjų biudžetinių metų valstybės biudžeto asignavimų valdytojams paskirstytos ir pagal valstybės veiklos sritis agreguotos agreguoto asignavimų limitų dalys gali būti peržiūrimos ir prireikus perskirstomos tarp valstybės veiklos sričių ir valstybės biudžeto asignavimų valdytojų, nekeičiant bendros valstybės biudžetui paskirstytos agreguoto asignavimų limitų dalies.

V SKYRIUS

TAM TIKRŲ METŲ BIUDŽETO PATVIRTINIMO ĮSTATYMAS

19 straipsnis. Tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatymo struktūra

1. Tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatymo projektą rengia Finansų ministerija.

2. Tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatyme tvirtinami:

1) vienu biudžetinių metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų rodikliai:

a) bendra valstybės biudžeto pajamų suma ir jų paskirstymas pagal pajamų rūšis pagal ekonominę klasifikaciją;

b) biudžetinių įstaigų pajamų įmokų į valstybės biudžetą, skiriamų programoms finansuoti, paskirstymas valstybės biudžeto asignavimų valdytojams;

c) bendra valstybės biudžeto asignavimų suma, kuri paskirstoma pagal valstybės biudžeto asignavimų valdytojus, ir šiems asignavimų valdytojams paskirstomos asignavimų sumos, kurios agreguojamos pagal valstybės veiklos sritis;

d) savivaldybių biudžetams skiriamų specialių tikslinių dotacijų sumos;

e) gyventojų pajamų mokesčio dalis (procentais), tenkanti visų savivaldybių biudžetams nuo įplaukų į konsoliduotuosius valstybės biudžetą ir savivaldybių biudžetus, išskyrus fiksuoto dydžio gyventojų pajamų mokesťį, mokamą už pajamas, gautas iš veiklos, kuria verčiamasi turint verslo liudijimą;

f) valdžios sektoriaus balanso rodiklio arba valdžios sektoriaus balanso rodiklio postūmio vidutinio laikotarpio užduotys;

2) vidutinės trukmės konsoliduotojo biudžeto rodikliai atskirai pirmiesiems, antriesiems ir tretiesiems biudžetiniams metams:

a) agreguotos konsoliduotojo biudžeto pajamos ir jų paskirstymas pagal konsoliduotąjį biudžetą sudarančius biudžetus;

b) agreguotas asignavimų limitas;

c) agreguoto asignavimų limitų dalys:

i) valstybės biudžetui tenkanti agreguoto asignavimų limitų dalis, kuri paskirstoma pagal valstybės biudžeto asignavimų valdytojus, ir šiems asignavimų valdytojams paskirstomos agreguoto asignavimų limitų dalys, kurios agreguojamos pagal valstybės veiklos sritis;

ii) savivaldybių biudžetams tenkanti agreguoto asignavimų limitų dalis (nurodoma bendra suma visoms savivaldybėms);

iii) valstybės socialinių fondų biudžetams tenkanti agreguoto asignavimų limitu dalis (nurodoma bendra suma pagal valstybės socialinių fondų biudžetus);

iv) Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetui tenkanti agreguoto asignavimų limitu dalis (nurodoma bendra suma).

3. Tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatyme gali būti tvirtinami ir kiti šio straipsnio 2 dalyje nenumatyti rodikliai.

4. Tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatyme gali būti nustatomos nuostatos dėl valstybės biudžeto lėšų naudojimo ribojimo ir (ar) įsipareigojimų, kuriems vykdyti reikia valstybės biudžeto lėšų, prisiėmimo ribojimo.

20 straipsnis. Informacija ir duomenys, teikiami Seimui su tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatymo projektu

1. Vyriausybė su tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatymo projektu Seimui teikia:

1) informaciją apie:

a) mokesčių išlaidų poveikį pajamoms;

b) antrųjų ir trečiųjų biudžetinių metų valstybės biudžeto pajamas;

c) vidutinio laikotarpio valdžios sektoriaus balanso rodiklių projekcijas, valdžios sektoriaus išlaidų ir pajamų projekcijas;

d) numatytą vidutinio laikotarpio fiskalinę politiką, nurodymą, kaip užtikrinamas struktūrinio valdžios sektoriaus balanso rodiklio koregavimas siekiant vidutinio laikotarpio tikslo arba perteklinio valdžios sektoriaus;

e) vidutinio laikotarpio struktūrinius valdžios sektoriaus balanso rodiklius, apskaičiuotus remiantis tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatymo projekto rengimo metu Finansų ministerijos viešai paskelbtais naujausiais duomenimis apie Lietuvos Respublikos produkcijos atotrūkį nuo potencialo ir biudžeto balanso cikliškumo dedamąją (komponentę) (piniginiais vienetais išreiškiamą rodiklį, kuriuo rodomas produkcijos atotrūkio nuo potencialo poveikis valdžios sektoriaus balanso rodikliui per ataskaitinį laikotarpį);

f) vidutiniu laikotarpiu numatomas fiskalines rizikas ir jų įvertinimą;

g) valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų rodiklių perklasifikavimą, kuris atsirastų valdžios sektoriaus balanso rodiklį skaičiuojant pagal Europos sąskaitų sistemą (ESS'2010) ir kurio vertė viršija 0,1 procento BVP to meto kainomis;

h) valdžios sektoriaus ilgalaikio tvarumo perspektyvų pokytį, kuris įvertinamas remiantis tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatymo projekto rengimo metu Europos Komisijos paskelbtais naujausiais duomenimis;

i) naujausių Europos Komisijos parengtų Lietuvos Respublikos makroekonominių ir fiskalinių rodiklių prognozių ir Finansų ministerijos parengto ekonominės raidos scenarijaus bei vidutinio laikotarpio fiskalinių rodiklių projekcijų palyginimą, paaiškindama šių projekcijų ir Europos Komisijos parengtų Lietuvos Respublikos makroekonominių ir fiskalinių rodiklių prognozių skirtumą, jei jų yra, priežastis;

j) Finansų ministerijos parengtų vidutinio laikotarpio fiskalinių rodiklių projekcijų pasikeitimą, įvertinus prielaidą, kad BVP ir skolinimosi palūkanų norma nukrypsta nuo ekonominės raidos scenarijaus ir vidutinio laikotarpio fiskalinių rodiklių projekcijų;

k) asignavimų valdytojų kiekvieniems 3 biudžetiniams metams planuojamas asignavimų darbo užmokesčiui sumas;

l) savivaldybių biudžetams skiriamų specialių tikslinių dotacijų antriesiems ir tretiesiems biudžetiniams metams sumas ir dotacijas (išskyrus specialias tikslines dotacijas, nurodytas šio įstatymo 19 straipsnio 2 dalies 1 punkto d papunktyje) savivaldybių biudžetams kiekvieniems 3 biudžetiniams metams;

m) vidutinės trukmės konsoliduotojo biudžeto pirmųjų, antrųjų ir trečiųjų biudžetinių metų nepaskirstytas agreguoto asignavimų limitu dalis;

2) duomenis apie planuojamą bendrą Vyriausybės skolinimosi valstybės vardu vidaus ir užsienio rinkose poreikį;

3) išaiškinimą (apimtis ir priežastis) apie ankstesniais biudžetiniais metais nustatyto agreguoto asignavimų limito ir konsoliduotąjį biudžetą sudarantiems biudžetams paskirstytos agreguoto asignavimų limito dalies pokyčius bei nepaskirstytos agreguoto asignavimų limito dalies paskirstymą konsoliduotąjį biudžetą sudarantiems biudžetams paskirstytos agreguoto asignavimų limito dalies pokyčiams finansuoti šio įstatymo 18 straipsnio 4, 5 ir 6 dalyse nustatytais atvejais.

2. Lietuvos bankas ne vėliau kaip per 15 darbo dienų nuo tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatymo projekto pateikimo Seimui dienos teikia Seimui išvadas dėl valdžios sektoriaus balanso rodiklio arba valdžios sektoriaus balanso rodiklio postūmio užduočių įvykdymo poveikio pasitikėjimui finansų sistemos stabilumu ir kainų stabilumui.

21 straipsnis. Tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatymo projekto svarstymas ir priėmimas Seime

1. Seimas svarsto ir priima tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatymą Seimo statute nustatyta tvarka.

2. Seimas, priimdamas tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatymą arba tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatymo pakeitimo įstatymą, įvertina paskutines galiojančias Europos Sąjungos Tarybos rekomendacijas ir nuomonę dėl Lietuvos stabilumo programos, Europos Komisijos nuomonę dėl tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatymo projekto.

3. Jeigu tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatymas nepriimamas iki biudžetinių metų pradžios, biudžetas vykdomas šio įstatymo 24 straipsnyje nustatyta tvarka.

VI SKYRIUS BIUDŽETŲ VYKDYMAS

22 straipsnis. Biudžeto vykdymo organizavimas ir vykdančios institucijos

1. Valstybės biudžeto vykdymą organizuoja Vyriausybė.
2. Valstybės biudžeto mokėjimo operacijų vykdymą organizuoja Finansų ministerija per valstybės išdą ir (arba), kaip nustatyta Valstybės išdo įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose, finansų įstaigas.
3. Savivaldybių biudžetų vykdymą organizuoja merai.
4. Savivaldybių biudžetų mokėjimo operacijų vykdymą organizuoja savivaldybių administracijos per finansų įstaigas arba valstybės išdą.

23 straipsnis. Pajamų ir asignavimų įskaitymas

1. Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų pajamos ir asignavimai gali būti tik lėšos.
2. Lietuvos Respublikoje surenkami mokesčiai, privalomi mokėjimai, rinkliavos, biudžetinių įstaigų pajamos, pajamos iš valstybės ir savivaldybių turto, Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos įplaukos ir kitos įplaukos gali būti perskirstomi tik per valstybės biudžetą ir savivaldybių biudžetus, valstybės socialinius fondus, Privalomojo sveikatos draudimo fondą ir kitus išteklių fondus, į kuriuos surenkamos privalomos įmokos, nurodytos išteklių fondo steigimą reglamentuojančiame įstatyme.
3. Į konkrečių metų biudžetų pajamas įskaitomos įmokos, kurios į Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos valstybės išde tvarkomas sąskaitas, Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos valstybės išde tvarkomas sąskaitas, taip pat valstybės išdo pagrindinę sąskaitą bei savivaldybių biudžetų sąskaitas, į kurias mokėtojai įmokas perveda tiesiogiai, patenka iki gruodžio 31 dienos įskaitytinai.
4. Į konkrečių metų biudžetų panaudotus asignavimus įskaitomos perduotinos lėšos, kurių mokėjimo pavedimų įvykdymo pradžia nustatyta iki gruodžio 31 dienos įskaitytinai.
5. Baudos už administracinius nusižengimus įskaitomos į tą biudžetą, iš kurio išlaikoma institucija ar įstaiga, kurios įgaliotas pareigūnas surašė administracinio nusižengimo protokolą arba skyrė baudą, išskyrus kituose įstatymuose nustatytus atvejus. Tokių baudų ir kitų iš valstybės

ar savivaldybių biudžetų neišlaikomų subjektų paskirtų baudų už administracinius nusižengimus įskaitymo ir paskirstymo tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija. Kai administracinis nusižengimas yra užfiksuotas iš savivaldybės biudžeto išlaikomomis arba eksploatuojamomis stacionariomis ar mobiliosiomis teisės pažeidimo fiksavimo sistemomis, bauda už administracinį nusižengimą įskaitoma taip: 50 procentų įskaitoma į savivaldybės biudžetą, 50 procentų – į valstybės biudžetą.

24 straipsnis. Nepatvirtinto biudžeto vykdymas

Jeigu biudžetas laiku nepatvirtinamas, asignavimai metų pradžioje iki biudžeto patvirtinimo dienos kiekvieną mėnesį negali viršyti 1/12 praėjusių metų šio biudžeto asignavimų. Šiuo atveju kiekvieno asignavimų valdytojo asignavimai kiekvieną mėnesį negali viršyti 1/12 praėjusių metų atitinkamo biudžeto šiam asignavimų valdytojui skirtų lėšų ir skiriami tik tęstinei veiklai bei įstatymuose nustatytiems įsipareigojimams finansuoti (išskyrus programų asignavimų dalį, kurią sudaro Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšos) bei įsiskolinimams dengti.

25 straipsnis. Biudžeto gautų viršplaninių pajamų naudojimas

1. Vykdant valstybės biudžetą, gautos viršplaninės pajamos (atsižvelgiant į šio įstatymo 28 straipsnio 2 dalį) naudojamos valstybės piniginiams ištekliams papildyti.

2. Savivaldybės biudžeto gautos viršplaninės pajamos (atmetus viršplanines pajamas, įstatymų nustatyta tvarka skirtas kitų savivaldybių negautoms pajamoms padengti) skirstomos savivaldybės tarybos sprendimu.

26 straipsnis. Biudžeto asignavimų skyrimas pajamų plano nevykdymo atveju iki priimant tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatymo pakeitimą

1. Jeigu nevykdomas valstybės biudžetas, tai yra gaunama mažiau pajamų, negu buvo numatyta, ir nepakanka laikinai laisvų valstybės piniginių išteklių, iki bus nustatyta tvarka priimtas tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatymo pakeitimas, programos finansuojamos finansų ministro nustatyta tvarka (išskyrus programų asignavimų dalį, kurią sudaro Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšos). Ši nuostata netaikoma programų dalims, kurios finansuojamos iš biudžetinių įstaigų pajamų, jeigu jos yra įmokėtos.

2. Jeigu nevykdomi savivaldybių biudžetai, tai yra gaunama mažiau pajamų, negu buvo numatyta, finansavimas iš savivaldybių biudžetų vykdomas savivaldybių tarybų nustatyta tvarka. Jeigu numatoma, kad nustatytas pajamų planas iki metų pabaigos nebus įvykdytas, sprendimus dėl šiuose biudžetuose numatytų programų finansavimo tvarkos mero teikimu priima savivaldybės taryba.

3. Asignavimų valdytojams pervedamos valstybės biudžeto arba savivaldybės biudžeto asignavimų sumos programoms finansuoti mažinamos faktiškai negautomis (palyginti su planu) biudžetinių įstaigų pajamomis į valstybės biudžetą arba savivaldybės biudžetą.

27 straipsnis. Asignavimų naudojimas ir grąžinimas

1. Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšos gali būti panaudotos tik Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos programoms ir projektams bei Europos Sąjungos tiesioginėms išmokoms ir Europos Sąjungos teisės aktais numatytai ir (ar) su Europos Komisija suderintai paramai žemės ūkio subjektams teikti.

2. Pažangos lėšos gali būti naudojamos tik pažangos priemonėms finansuoti, išskyrus atvejus, kai nustatomos išskirtinės aplinkybės.

3. Ministerijoms, išskyrus Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministeriją ir Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministeriją, ir kitoms valstybės institucijoms ar įstaigoms paliekami mėnesio išlaidų dydžio, o Užsienio reikalų ministerijai ir Krašto apsaugos ministerijai – 3 mėnesių išlaidų dydžio pereinamieji lėšų likučiai, esantys Lietuvos Respublikos diplomatinėms ir kitų atstovybių, konsulinėms įstaigoms, specialiosioms bei gynybos atašė ir Lietuvos atstovų, perkeltų į

tarptautines ir užsienio institucijas, tarptautinių operacijų karinio vieneto, dislokuoto užsienio valstybėje, sąskaitose užsienio kredito įstaigose ar pas Krašto apsaugos ministerijai ir Užsienio reikalų ministerijai atskaitingus asmenis.

4. Metams pasibaigus, asignavimų valdytojai, biudžetinės įstaigos, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina valstybės biudžeto asignavimų valdytojai arba savivaldybių tarybos ir (arba) kurios yra atskaitingos valstybės biudžeto asignavimų valdytojams, ir (arba) ministrų valdymo sričių įstaigos, vykdančios atitinkamo asignavimų valdytojo programas, biudžetinės įstaigos, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina ministrų valdymo sričių įstaigos, ir kiti subjektai disponuojamose sąskaitose esančias biudžeto lėšas, skirtas programoms finansuoti, grąžina ne vėliau kaip iki sausio 10 dienos:

- 1) valstybės biudžeto lėšas pervesdami į valstybės išdo pagrindinę sąskaitą;
- 2) savivaldybės biudžeto lėšas pervesdami į savivaldybės išdo sąskaitą.

5. Šio straipsnio 4 dalis netaikoma šio įstatymo 28 straipsnio 1 dalyje nurodytiems nepanaudotiems valstybės biudžeto asignavimams, skirtiems programoms finansuoti, politinėms partijoms paskirstytiems valstybės biudžeto asignavimams, Lietuvos Respublikos nacionalinių plėtros įstaigų įstatyme apibrėžtoms skatinamosioms finansinėms priemonėms, kai fondų fondas nesteigiamas, įgyvendinti ir (arba) fondų fondams valdyti pagal finansavimo sutartis, kurių šalys yra asignavimų valdytojai, skatinamųjų finansinių priemonių ir (arba) fondų fondų valdytojai ir (arba) Finansų ministerija.

6. Metų pabaigoje likusios nepanaudotos valstybės biudžeto dotacijos, nustatytos savivaldybių biudžetams tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatyme, išskyrus nepanaudotą Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšų dalį, lėšos, kurios per metus buvo paskirtos savivaldybių biudžetams pagal atskirus įstatymus ar Vyriausybės nutarimus arba panaudotos ne pagal savo paskirtį, iki sausio 10 dienos grąžinamos į valstybės biudžetą – pervedamos iš savivaldybių biudžetų sąskaitų į valstybės išdo pagrindinę sąskaitą, jeigu tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatyme nenustatyta kitaip.

7. Asignavimų valdytojai ir biudžetinės įstaigos, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina valstybės biudžeto asignavimų valdytojai arba savivaldybių tarybos ir (arba) kurios yra atskaitingos valstybės biudžeto asignavimų valdytojams, ir (arba) ministrų valdymo sričių įstaigos, vykdančios atitinkamo asignavimų valdytojo programas, biudžetinės įstaigos, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina ministrų valdymo sričių įstaigos, ir kiti subjektai į pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM) atskaitą įtrauktas iš valstybės biudžeto ir (arba) savivaldybių biudžetų apmokėtas pirkimo (importo) PVM sumas privalo grąžinti:

- 1) valstybės biudžeto lėšas pervesdami į valstybės išdo pagrindinę sąskaitą;
- 2) savivaldybės biudžeto lėšas pervesdami į savivaldybės išdo sąskaitą.

28 straipsnis. Nepanaudotų valstybės biudžeto asignavimų perkėlimas iš ankstesnių biudžetinių metų į einamuosius biudžetinius metus ir kitų lėšų naudojimas viršijant Seimo patvirtintą bendrą asignavimų sumą

1. Nepanaudoti valstybės biudžeto asignavimai Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka gali būti perkeliama iš ankstesnių biudžetinių metų į einamuosius biudžetinius metus ir paliekami valstybės biudžeto asignavimų valdytojams bei gali būti naudojami viršijant Seimo patvirtintą einamųjų biudžetinių metų bendrą asignavimų sumą:

- 1) biudžetinių įstaigų pajamų įmokos į valstybės biudžetą, skirtos programoms finansuoti;
- 2) valstybės biudžeto asignavimai pažangos priemonėms įgyvendinti, įskaitant Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšas. Atitinkamai pažangos priemonei įgyvendinti suplanuoti ir ankstesniais biudžetiniais metais nepanaudoti asignavimai perkeliama į einamuosius biudžetinius metus ir naudojami tik tai pačiai pažangos priemonei įgyvendinti. Į einamuosius biudžetinius metus perkeliama šių nepanaudotų asignavimų, išskyrus Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšas, dydis turi neviršyti 30 procentų asignavimų valdytojui ankstesniais biudžetiniais metais patvirtintų asignavimų, kuriuos sudaro pažangos lėšos (išskyrus Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšas), sumos;

3) valstybės biudžeto asignavimai tęstinės veiklos priemonėms įgyvendinti, įskaitant Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšas, skirti prisiimtiems sutartiniais įsipareigojimams ir (arba) inicijuotiems Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatyme nustatyta tvarka vykdomiems viešiesiems pirkimams, Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatyme nustatyta tvarka vykdomiems viešiesiems pirkimams, atliekamiems gynybos ir saugumo srityje, bei pirkimams, susijusiems su žvalgybinio pobūdžio veikla, vykdyti. Į einamuosius biudžetinius metus perkeliama šių ankstesniais biudžetiniais metais nepanaudotų asignavimų, išskyrus Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšas, dydis turi neviršyti 3 procentų asignavimų valdytojai ankstesniais biudžetiniais metais patvirtintų asignavimų, atėmus šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytas sumas ir Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšas, sumos tęstinės veiklos priemonėms finansuoti. Ankstesniais biudžetiniais metais nepanaudoti asignavimai tęstinės veiklos priemonėms įgyvendinti, einamaisiais biudžetiniais metais naudojami tik tiems patiems sutartiniais įsipareigojimams ir (arba) viešiesiems pirkimams, viešiesiems pirkimams, atliekamiems gynybos ir saugumo srityje, bei pirkimams, susijusiems su žvalgybinio pobūdžio veikla, vykdyti.

2. Viršplaninės biudžetinių įstaigų pajamų įmokos ir Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšų viršplaninės įmokos į valstybės biudžetą einamaisiais biudžetiniais metais paliekamos valstybės biudžeto asignavimų valdytojams ir gali būti naudojamos programoms finansuoti viršijant Seimo patvirtintą einamųjų biudžetinių metų bendrą asignavimų sumą.

3. Tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatyme nustatytiems tikslams valstybės vardu pasiskolintos lėšos, taip pat iš valstybės rezervo skirtos lėšos einamaisiais biudžetiniais metais gali būti naudojamos viršijant Seimo patvirtintą einamųjų biudžetinių metų bendrą asignavimų sumą. Šios valstybės vardu pasiskolintos lėšos ir iš valstybės rezervo skirtos lėšos naudojamos ir už jas atsiskaitoma Vyriausybės nustatyta tvarka, kuri taikoma lėšoms, gautoms kaip asignavimai.

29 straipsnis. Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos teisės

1. Vyriausybė arba jos įgaliota institucija turi teisę:

1) paskirstyti asignavimų valdytojams tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatyme nustatytiems tikslams, kuriems įgyvendinti reikalingų lėšų poreikis ir apimtis tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatymo projekto rengimo metu dėl objektyvių priežasčių negali būti suplanuoti atitinkamiems valstybės biudžeto asignavimų valdytojams, valstybės vardu pasiskolintas lėšas;

2) panaudoti laikinai laisvus valstybės piniginius išteklius programų asignavimų dalies, kurią sudaro Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšos, laikinam lėšų stygiui panaikinti;

3) gražintinai naudoti laisvus valstybės pinigų fondų ir kitus piniginius išteklius valstybės biudžete numatytioms programoms finansuoti, valstybės skolai valdyti, investuoti į valstybės vertybinius popierius, paskoloms savivaldybių laikinam pajamų trūkumui padengti;

4) prireikus nustatyti palūkanų normą už trumpalaikes ir ilgalaikes paskolas, numatytas šio įstatymo 17 straipsnio 2 ir 3 dalyse, teikiamas savivaldybėms iš valstybės biudžeto.

2. Vyriausybei arba jos įgaliotai institucijai tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatymu gali būti suteikiamos papildomos teisės.

30 straipsnis. Valstybės ir savivaldybių biudžetų vykdymo ataskaitų rinkiniai

1. Valstybės ir savivaldybių biudžetų vykdymo ataskaitų rinkinių sudėties, biudžeto vykdymo ataskaitose teikiamos informacijos, ataskaitų rinkinių rengimui, pasirašymui, teikimui ir skelbimui keliami reikalavimai ir atsakomybė už jų parengimą, pateikimą ir paskelbimą nustatyti Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatyme.

2. Ne viešojo sektoriaus subjektai, gaunantys valstybės biudžeto asignavimus, valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo kontrolės tikslais Finansų ministerijai teikia finansų ministro nustatytą informaciją.

31 straipsnis. Valstybės ir savivaldybių biudžetų vykdymo ataskaitų rinkinių tvirtinimas

1. Valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys tvirtinamas pagal šio įstatymo 19 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytus rodiklius atsižvelgiant į valstybinių aukštųjų mokyklų ataskaitas, sudaromas pagal visus ekonominės klasifikacijos straipsnius.

2. Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį tvirtina savivaldybės taryba pagal rodiklius, nurodytus šio įstatymo 16 straipsnio 1 dalies 1 ir 3 punktuose, ir atsižvelgdama į tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatymu patvirtintus rodiklius.

VII SKYRIUS

BIUDŽETO KONTROLĖ, BIUDŽETO VYKDYMO IR EKONOMINĖS RAIDOS SCENARIJAUS MODELIAVIMO VERTINIMAS

32 straipsnis. Biudžeto kontrolė

1. Asignavimų valdytojų, biudžetinių įstaigų, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina valstybės biudžeto asignavimų valdytojai arba savivaldybių tarybos ir (arba) kurios yra atskaitingos valstybės biudžeto asignavimų valdytojams, ministrų valdymo sričių įstaigų, vykdančių atitinkamo asignavimų valdytojo programas, biudžetinių įstaigų, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina ministrų valdymo sričių įstaigos, ir kitų subjektų programų vykdymą vertina vidaus audito tarnybos, vadovaudamosi Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymu ir kitais vidaus auditą reglamentuojančiais teisės aktais.

2. Ekonominės raidos scenarijaus, biudžeto pajamų ir išlaidų projekcijų vertinimą, remdamasi objektyviais kriterijais, atlieka Finansų ministerija. Šio vertinimo rezultatai skelbiami viešai ir į juos atsižvelgiama rengiant kitus ekonominės raidos scenarijus, biudžeto pajamų ir išlaidų planus. Jeigu vertinimo metu nustatomas didelis šališkumas, kuris suprantamas kaip mažiausiai 4 metus iš eilės pasikartojančios paklaidos, darančios įtaką ekonominės raidos scenarijui ir susidarančios ne dėl prielaidų pasikeitimo ar modeliavimo metodų, Finansų ministerija imasi veiksmų šališkumui panaikinti ir apie juos viešai paskelbia.

3. Vyriausybės nustatyta tvarka savivaldybės kiekvienam metų ketvirčiui pasibaigus teikia Finansų ministerijai biudžeto vykdymo prognozes likusiems metų ketvirčiams.

VIII SKYRIUS

FISKALINĖS DRAUSMĖS TAISYKLIŲ NESILAIKYMO PAAIŠKINIMAS

33 straipsnis. Procedūros dėl nepagrįsto tam tikrų metų valdžios sektoriaus balanso rodiklio arba valdžios sektoriaus balanso rodiklio postūmio užduoties neįvykdymo arba išlaidų augimo ribojimo taisyklės nesilaikymo

1. Kiekvienais metais Vyriausybė ar jos įgaliota institucija kartu su Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 3 straipsnio 2 dalyje nurodyta ataskaita Seimui pateikia informaciją apie tam tikrų metų valdžios sektoriaus balanso rodiklio arba valdžios sektoriaus balanso rodiklio postūmio užduoties vykdymą ir apie tai, ar pasibaigusiais biudžetiniais metais buvo laikomasi Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 3 straipsnio 3 dalyje nustatytos valdžios sektoriaus išlaidų augimo ribojimo taisyklės (toliau – išlaidų augimo ribojimo taisyklė). Neįvykdžius tam tikrų metų valdžios sektoriaus balanso rodiklio arba valdžios sektoriaus balanso rodiklio postūmio užduoties, nurodomos neįvykdymo priežastys. Laikoma, kad užduotis neįvykdyta arba išlaidų augimo ribojimo taisyklės buvo nesilaikyta, jeigu valdžios sektoriaus balanso rodiklis arba valdžios sektoriaus balanso rodiklio postūmis nukrypsta nuo užduoties arba išlaidų dydis viršija numatytą dydį daugiau negu 0,2 procento BVP to meto kainomis.

2. Jeigu kartu su Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 3 straipsnio 2 dalyje nurodyta ataskaita Seimui pateiktoje informacijoje nurodoma, kad buvo neįvykdyta

valdžios sektoriaus balanso rodiklio arba valdžios sektoriaus balanso rodiklio postūmio užduotis arba buvo nesilaikoma išlaidų augimo ribojimo taisyklės, Ministras Pirmininkas turi Seime žodžiu pateikti šios užduoties neįvykdymo arba išlaidų augimo ribojimo taisyklės nesilaikymo pateisinimo priežastis. Jeigu nėra šio įstatymo 34 straipsnyje nurodytų pateisinamų priežasčių, Ministras Pirmininkas pateikia kitokius paaiškinimus, kodėl nebuvo įvykdyta valdžios sektoriaus balanso rodiklio arba valdžios sektoriaus balanso rodiklio postūmio užduotis arba nebuvo laikomasi išlaidų augimo ribojimo taisyklės, ir pasiūlo priemones, kurių galėtų būti imamasi siekiant išvengti užduočių neįvykdymo arba išlaidų augimo ribojimo taisyklės nesilaikymo dėl tokių pačių priežasčių ateityje.

3. Vertinant, ar laikomasi išlaidų augimo ribojimo taisyklės, valdžios sektoriui priskiriamų biudžetų, kurių kiekvieno atskirai planuojami asignavimai viršija 3 procentus BVP to meto kainomis, šių biudžetų asignavimų (išskyrus Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšas) visuma koreguojama tiems biudžetams priskiriamomis palūkanomis už skolą, diskrecinėmis pajamų priemonėmis, vienkartinėmis išlaidų priemonėmis, ciklinėmis nedarbo išmokomis ir investicijomis, remiantis Reglamento [\(EB\) Nr. 1466/97](#) nuostatomis.

34 straipsnis. Tam tikrų metų valdžios sektoriaus balanso rodiklio arba valdžios sektoriaus balanso rodiklio postūmio užduoties neįvykdymo arba išlaidų augimo ribojimo taisyklės nesilaikymo pateisinimo priežastys

1. Tam tikrų metų valdžios sektoriaus balanso rodiklio arba valdžios sektoriaus balanso rodiklio postūmio užduoties neįvykdymo arba išlaidų augimo ribojimo taisyklės nesilaikymo pateisinamos priežastys:

1) rengiant tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatymo projektą naudoti Valstybės duomenų agentūros arba Europos Komisijos prognozuoti duomenys, kurie vėliau buvo pakeisti;

2) tam tikrų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų vykdymo biudžetiniais metais priimtas Seimo nutarimas dėl valdžios sektoriaus balanso rodiklio arba valdžios sektoriaus balanso rodiklio postūmio užduoties;

3) nuo Vyriausybės nepriklausantys įvykiai, kurie paveikia valdžios sektoriaus finansų rodiklius.

Lietuvos Respublikos
biudžeto sandaros įstatymo
priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

2011 m. lapkričio 8 d. Tarybos direktyva [2011/85/ES](#) dėl reikalavimų valstybių narių biudžeto sistemoms.“

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 6 ir 7 dalis, įsigalioja 2024 m. kovo 1 d.

2. Šio įstatymo 1 straipsnis taikomas rengiant Lietuvos Respublikos 2025–2027 ir vėlesnių metų biudžeto patvirtinimo įstatymų projektus, juos tvirtinant, vykdam, vertinant ir kontroliuojant jų vykdymą.

3. 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų vykdymui, vertinimui ir atsiskaitymui už juos taikomos iki šio įstatymo įsigaliojimo galiojusios teisės aktų nuostatos.

4. 2025 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 18 straipsnio 4 dalies redakcija:

„4. Kai tam tikrais metais kyla rizika dėl fiskalinės drausmės taisyklių nesilaikymo, tais metais nepaskirstyta agreguoto asignavimų limito dalis gali būti nenaudojama. Nepaskirstyta agreguoto asignavimų limito dalis pirmaisiais biudžetiniais metais sudaro ne mažiau kaip 0,5 procento ir ne daugiau kaip 1 procentą tais metais nustatyto agreguoto asignavimų limito ir

naudojama šio įstatymo 28 straipsnio 1 dalyje nustatytų atvejų poveikiui amortizuoti, antraisiais biudžetiniais metais sudaro ne mažiau kaip 2 procentus, o trečiaisiais biudžetiniais metais – ne mažiau kaip 3 procentus tais metais nustatytų agreguotų asignavimų limitų. Rengiant tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatymo projektą ir peržiūrint ankstesnių metų biudžeto patvirtinimo įstatymu patvirtintų antrųjų ir trečiųjų biudžetinių metų konsoliduotąjį biudžetą sudarantiems biudžetams paskirstytas agreguotų asignavimų limitų dalis, nepaskirstyta agreguoto asignavimų limitų dalis gali būti paskirstoma konsoliduotąjį biudžetą sudarantiems biudžetams šio straipsnio 6 dalyje nustatytais atvejais.“

5. Šio straipsnio 4 dalyje išdėstyta Biudžeto sandaros įstatymo 18 straipsnio 4 dalis taikoma rengiant Lietuvos Respublikos 2026–2028 ir vėlesnių metų biudžeto patvirtinimo įstatymų projektus.

6. Lietuvos Respublikos Vyriausybė iki 2024 m. vasario 29 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

7. Įstaigos, rengiančios įstatymų ir (arba) kitų teisės aktų ir jų pakeitimų projektus, kuriais nustatomos rodiklių, koeficientų ir kitų dydžių reikšmės, kuriomis remiantis apskaičiuojami atitinkamų 3 biudžetinių metų planuojami asignavimai, iki 2024 m. vasario 29 d. pakeičia atitinkamus teisės aktus – nustato, kad tokių rodiklių, koeficientų ir kitų dydžių reikšmės būtų nustatomos arba prognozuojamos 3 biudžetiniams metams.

8. Kituose teisės aktuose nuoroda į pavadinimą „tam tikrų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas“, „atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas“ reiškia nuorodą į tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatymą, nuoroda į įstaigą, kurios vadovas yra asignavimų valdytojas, reiškia nuorodą į asignavimų valdytoją, taip pat nuoroda į tam tikras pareigas, kurias einantis asmuo yra laikomas asignavimų valdytoju, reiškia nuorodą į šio asmens vadovaujamą įstaigą, kuri yra asignavimų valdytoja.

3 straipsnis. Įstatyme nustatyto galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimas

1. Lietuvos Respublikos finansų ministerija atlieka šiame įstatyme nustatyto galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimą (toliau – *ex post* vertinimas).

2. Atliekant *ex post* vertinimą, turi būti įvertinta, ar vidutinės trukmės konsoliduotojo biudžeto rengimas ir tvirtinimas prisidėjo prie tvaresnės šalies fiskalinės politikos įgyvendinimo, ar patvirtintos agreguotų asignavimų limitų peržiūros ir keitimo taisyklės sumažino planuojamų asignavimų pokyčius.

3. *Ex post* vertinimo laikotarpis – 5 metai nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos.

4. *Ex post* vertinimas turi būti atliktas per metus nuo *ex post* vertinimo laikotarpio pabaigos.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas